

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem ve věci

žalobkyně: J.Ú.
zastoupená advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. června 2021, ve věci invalidního důchodu

takto:

I. Žaloba se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně **Mgr. Ladislavu Bártovi**, advokátovi se sídlem v Ostravě, Purkyňova 787/6, se přiznává odměna za zastupování žalobkyně a

náhrada hotových výdajů ve výši 5 200 Kč, které mu budou vyplaceny do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. České republice se právo na náhradu nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 19. 2. 2021 zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod. Žalobkyně podala námitky, které žalovaná rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadené rozhodnutí“) zamítla a prvostupňové rozhodnutí ze dne 19. 2. 2021 potvrdila. Důvodem pro nepřiznání invalidního důchodu byly posudkové závěry, podle kterých není žalobkyně invalidní.
2. Proti napadenému rozhodnutí podala žalobkyně včasnou žalobu. V jejím doplnění prostřednictvím ustanoveného zástupce uvedla, že nesouhlasí s napadeným rozhodnutím, resp. posudkem ČSSZ. Konkrétně nesouhlasí se subsumováním svých zdravotních obtíží pod zvolenou rozhodující příčinu snížení její zdravotní schopnosti, a trvá na klasifikaci svých obtíží přinejmenším podle kapitoly V, položky 5c se středně těžkým funkčním postižením, mírou poklesu pracovní schopnosti stanovenou na 25 % - 35 %, s tím, že by horní hranice měla být navýšena podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity o dalších 10 procentních bodů s ohledem na další významná onemocnění (Ménierův syndrom, vředovou chorobu duodena). Podle žalobkyně se v jejím případě jedná již o postižení, které je provázeno výrazným odklonem od normy ve většině aktivit, což se v jejím případě projevilo zejména více než roční pracovní neschopností, která vyústila až v neschopnost pokračovat v zaměstnání „diagnostikovanou“ pracovním lékařem, jakož i hospitalizací na psychiatrickém oddělení v CNS-Centru Třinec pro smíšenou úzkostnou a depresivní poruchu. Žalobkyně považuje svá zdravotní postižení za výrazně závažnější, než k čemu dospěla žalovaná, přičemž primárně se neztotožňuje s názorem o možném dalším pokračování ve výkonu zaměstnání. Žalobkyně zdůraznila, že jí byla kvůli jejímu zdravotnímu stavu dána výpověď, přičemž se jednalo o výkon povolání, na které byla svými zkušenostmi a vzděláním nejlépe adaptována. Výkon povolání na jakékoliv podobné pozici proto považuje kvůli svému zdravotnímu stavu za zcela nereálný. Podle žalobkyně nedošlo k úplnému posouzení jejího zdravotního stavu zachyceného v lékařské dokumentaci a posudky, na nichž napadené rozhodnutí spočívá, nelze chápat jako úplné, přesvědčivé a správné. Proto navrhla, aby si soud pro přezkoumání jejího zdravotního stavu a doložené dokumentace vyžádal posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí a napadené rozhodnutí zrušil.
3. Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě setrvala na svém rozhodnutí s tím, že podle posudku OSSZ Karviná ze dne 10. 2. 2021 není žalobkyně invalidní a tento posudkový závěr byl potvrzen i posudkem lékaře žalované ze dne 17. 6. 2021. Invalidita je jednou z nutných podmínek pro vznik nároku na invalidní důchod, proto nemohla námitkám žalobkyně vyhovět a invalidní důchod jí přiznat. S ohledem na námitky žalobkyně navrhla žalovaná důkaz posudkem Posudkové komise MPSV ČR.
4. Z připojeného správního (dávkového) spisu krajský soud ověřil průběh správního řízení,

který odpovídá obsahu napadeného rozhodnutí. Za podstatné považuje krajský soud, že podle posudku OSSZ Karviná ze dne 10. 2. 2021 je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti anxiózně depresivní porucha, kterou posudková lékařka podřadila pod položku 5c v kapitole V. přílohy k vyhlášce číslo 359/2009 Sb., o posuzování invalidity (dále též „vyhláška o posuzování invalidity“) a ze stanoveného rozpětí (25% až 35 %) stanovila míru poklesu pracovní schopnosti na 25 % vzhledem ke klinickému nálezu. Žalobkyně není podle posudkového závěru invalidní a má zachovanou pracovní schopnost s využitím dosaženého vzdělání, znalostí a zkušeností. V návaznosti na uvedený posudek žalovaná žádost žalobkyně rozhodnutím ze dne 19. 2. 2021 zamítla pro nesplnění podmínek podle § 38 zákona číslo 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále též „zákon o důchodovém pojištění“). Žalobkyně podala proti rozhodnutí námitky, ve kterých odhadla pokles pracovní schopnosti mezi 35 až 50 %. Poukázala na to, že se za poslední 3 roky, kdy změnila zaměstnání za méně psychicky náročné, její stav zhoršil a začaly se projevovat takové příznaky, jako krátkodobá jednodenní amnézie, vřed na dvanácterníku, časté vyčerpávající panické záchvaty a zhoršení úzkostné poruchy. Zdůraznila také, že podle posudku ze dne 25. 1. 2021 pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu práce referenta pro pozemní komunikace Odboru školství a rozvoje magistrátu města Karviná a následně obdržela od tehdejšího zaměstnavatele výpověď podle § 52 písm. e) zákoníku práce. Pro účely námitkového řízení byl zdravotní stav žalobkyně posouzen lékařkou žalované se závěrem, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole V., položce 5b s mírou poklesu pracovní schopnosti 15 % vzhledem ke zhodnocení klinického stavu a jeho funkčnímu dopadu. Žalobkyně má zachovanou pracovní schopnost s využitím svého vzdělání, je schopna jako úřednice na méně exponované pracovní pozici a je vhodné změnit práci za méně psychicky náročnou. Poté rozhodla žalovaná napadeným rozhodnutím, jak shora uvedeno. Z posudkového spisu krajský soud nad rámec posudkových závěrů zjištěných již z dávkového spisu nic dalšího nezjistil; posudkový spis sloužil především pro potřeby posudkové komise.

5. Krajský soud doplnil dokazování o posouzení zdravotního stavu žalobkyně a její pracovní schopnosti příslušnou posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí. Podle jejího posudku ze dne 21. 1. 2022 zasedala posudková komise ve složení předseda, další lékař z oboru psychiatrie a tajemník. Jednání komise byli přítomni jak žalobkyně, tak její zástupce a oba byli s posudkovým závěrem seznámeni. Z nalézací části posudku považuje krajský soud dále za podstatné, že posudková komise měla k dispozici zdravotnickou dokumentaci žalobkyně a další lékařské nálezy (v posudku jsou zaznamenány zdravotní potíže žalobkyně od roku 2017), včetně lékařského posudku (KHN) ze dne 25. 1. 2021, na který žalobkyně odkazovala v námitkách. Dále se z posudku podává, že žalobkyně pracovala od 1. 9. 2017 do 30. 4. 2021 jako úřednice Statutárního města Karviná (od 16. 4. 2020 do 18. 1. 2021 byla v pracovní neschopnosti, pak si domluvila kratší úvazek), konkrétně jako referentka pro pozemní komunikace a její pracovní poměr byl ukončen výpovědí, protože podle lékařského posudku ze dne 25. 1. 2021 pozbyla dlouhodobě zdravotní způsobilost k výkonu práce (dlouhodobá pracovní neschopnost). Podle posudkového závěru nebyla žalobkyně k rozhodnému dni (30. 6. 2021) schopna práce s nadměrnou psychickou zátěží, v nočních směnách, ve výškách. Rozhodující příčinou

jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je smíšená úzkostná a depresivní porucha s lehkým postižením s ohledem na trvání poruchy a občasné somatické příznaky, které nejsou provázeny organickým korelátem (bušení srdce, bolesti žaludku). Podle dokumentace není významné narušení sociálních kontaktů a vztahů, denní aktivity žalobkyně zvládá. Uvedené zdravotní postižení komise podřadila pod kapitolu V., položku 5b) a ze stanoveného rozpětí 15 % - 20 % stanovila míru poklesu pracovní schopnosti na 20 %, a to i s přihlédnutím k celkovému stavu, kdy posuzovaná je nadále schopna pracovat v nezkráceném pracovním úvazku s využitím kvalifikace a praxe, v denních směnách. K námitkám žalobkyně posudková komise uvedla, že je nelze zohlednit s tím, že jednodenní amnézie (porucha paměti) bez neurologických příznaků se objevila pouze jednou v roce 2017, porucha sluchu je lehká, příznaky Meniérovovy nemoci nejsou v posledních letech doloženy, dočasné pracovní neschopnosti převažovaly pro poruchy somatické a délka pracovní neschopnosti od 16. 4. 2020 do 18. 1. 2021 nebyla v délce trvání odůvodněna, když za hospitalizace v Třinci (10/2020) se zdravotní stav zlepšil a dočasná pracovní neschopnost měla být v odstupu 2 týdnů ukončena. K posudku OSSZ Karviná posudková komise uvedla, že se jedná o nadhodnocení zdravotního postižení, neboť se nejedná o středně těžké funkční postižení, úroveň sociálního fungování není významněji snížena, výkon denních aktivit není omezen.

6. Krajský soud přezkoumal u ústního jednání napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a po posouzení podání účastníků a skutečností zjištěných ze správního spisu a posudku PK MPSV dospěl k závěru, že žaloba důvodná není.
7. Předmětem soudního přezkumu je rozhodnutí žalované, kterým nebyl žalobkyni přiznán invalidní důchod.
8. Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se a) invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo b) invalidním následkem pracovního úrazu.
9. Podle § 39 odst. 1 téhož zákona je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
10. Z podmínek pro vznik nároku na invalidní důchod stanovených v § 38 zákona o důchodovém pojištění byl v přezkoumávaném správním řízení veden spor ohledně invalidity žalobkyně. Závěr o invaliditě žadatele o invalidní důchod a jejím stupni je vázán na posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti tohoto žadatele z důvodu jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, což je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k subjektům, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Pro účely správního řízení jsou těmito subjekty ze zákona okresní správa sociálního zabezpečení a žalovaná (§ 8 odst. 1 a 9 zákona číslo 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) a pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob podle § 4 odst. 2 téhož zákona

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV), které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudek posudkové komise MPSV pak správní soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. V tomto směru je podstatné, aby se posudková komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které žalobce namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. Posudkový závěr o míře poklesu pracovní schopnosti přitom musí vycházet z pravidel nastavených vyhláškou o posuzování invalidity. Podstatné podle vymezených pravidel je v první řadě, zda zdravotní postižení posuzované je takové povahy, že se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu. Toto rozhodující zdravotní postižení pak lékař podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k uvedené vyhlášce. Posudkový lékař (komise) pak stanoví míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, případně posoudí možnosti snížení či navýšení hranic stanoveného rozpětí podle § 3 a § 4 předmětné vyhlášky. Budiž přitom zdůrazněno, že posouzení podřaditelnosti zdravotního stavu pod korespondující ustanovení vyhlášky, tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočet procentní míry poklesu pracovní schopnosti, soud neprovádí, protože jde právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nečiní sám, ale vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise, ledaže by se jednalo o zcela evidentní, i laikovi zřejmou vadu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013 č. j. 6 Ads 11/2013 - 20 nebo ze dne 12. 6. 2014, č. j. 9 Ads 9/2014 - 23).

11. Krajský soud po posouzení listin, které jsou součástí správního spisu, ve spojení s posudkem PK MPSV ze dne 21. 1. 2022, dospěl k závěru, že žalobkyně invalidní v rozhodné době nebyla a závěr žalované je správný. Uvedený závěr vyplývá ze všech posudků, které byly v průběhu přezkoumávaného správního a následného soudního řízení vyhotoveny, byť se ve svých závěrech v dílčích částech lišily. Za stěžejní důkaz přitom považuje krajský soud posudek PK MPSV ze dne 21. 1. 2022. Posudková komise zasedala v řádném složení podle § 16b zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a její posudek splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti. Komise přitom měla k dispozici mimo jiné lékařské zprávy doporučující práci na zkrácený úvazek a částečný invalidní důchod, jakož i lékařskou zprávu ze dne 25. 1. 2021 o nezpůsobilosti k výkonu dosavadní práce. V posuzované věci v zásadě nebyl spor o to, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně jsou duševní (psychické) problémy, konkrétně úzkostná a depresivní porucha. Jádrem sporu spočívá v tom, zda má být tato porucha v rámci kapitoly V. (duševní poruchy a poruchy chování) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity kvalifikována jako lehká (položka 5b) nebo středně těžká (položka 5c). PK MPSV sice stručně, ale srozumitelně vysvětlila, proč považuje psychické poruchy žalobkyně za lehké postižení ve smyslu přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a z jakých důvodů nelze toto postižení podřadit pod položku 5c. Uvedené posouzení se nejvíce krajskému soudu jako zřejmě nesprávné nebo bagatelizující

potíže žalobkyně. Pod položku 5c je totiž řazeno středně těžké funkční postižení, se značně sníženou úrovní sociálního fungování a značným omezením výkonu některých denních aktivit, což posudková komise v případě žalobkyně neshledala (narušení sociálních kontaktů a vazeb není podle posudkového závěru významné, denní aktivity zvládá) a uvedené závěry se nepodařilo žalobkyni relevantním způsobem vyvrátit ani zpochybnit.

12. V řízení ani nebylo zjištěno, že by žalobkyně trpěla dalšími zdravotními potížemi, v důsledku kterých by bylo třeba navýšit míru poklesu pracovní schopnosti žalobkyně nad horní hranici 20 % podle § 3 vyhlášky o posuzování invalidity. Posudková komise vysvětlila, že porucha paměti bez neurologických příznaků se objevila pouze 1 v roce 2017 a porucha sluchu je lehká, příznaky Meniérový nemoci nejsou v posledních letech doloženy. Také toto vysvětlení považuje krajský soud za dostatečné a žalobkyně jej relevantně nezpochybnila. Navíc je nutno dodat, že podle § 3 odst. 3 předmětné vyhlášky lze horní hranici poklesu pracovní schopnosti určenou podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu navýšit maximálně o 10 procentních bodů (tj. maximálně na 30 %), což by stále nestačilo ani na nejnižší stupeň invalidity.
13. Nedostatky posudku nespaturuje krajský soud ani v tom, že by se posudková komise dostatečně nevypořádala s délkou trvání pracovní neschopnosti žalobkyně. Žádný z posudků vyhotovených v rámci přezkoumávaného správního či soudního řízení nezpochybnil, že žalobkyně trpí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem (tj. ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění zdravotním stavem, který omezuje její tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti významné pro pracovní schopnost a trvající déle než 1 rok), jehož rozhodující příčinou jsou psychické poruchy. Tyto zdravotní potíže toliko nebyly shledány takové povahy, aby podle nastavených posudkových pravidel odůvodňovaly přiznání invalidního důchodu, resp. vznik invalidity. Důvod pro doplnění posudku krajský soud neshledal.
14. Krajský soud uzavírá, že v soudním řízení byl potvrzen závěr žalované, že žalobkyně invalidní není (resp. nebyla v posuzované době do vydání napadeného rozhodnutí), a nesplňuje proto zákonnou podmínku uvedenou v § 38 zákona o důchodovém pojištění pro přiznání invalidního důchodu. Krajský soud proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
15. Právo na náhradu nákladů řízení nebylo možné přiznat žádnému z účastníků, protože v řízení neúspěšná žalobkyně právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 s. ř. s. nemá a žalované jej v tomto typu řízení nelze přiznat podle § 60 odst. 2 s. ř. s.
16. Žalobkyni byl usnesením krajského soudu ze dne 15. 10. 2021 ustanoven zástupce z řad advokátů, jehož odměnu a hotové výdaje hradí podle § 35 odst. 10 s. ř. s. stát. Krajský soud ve třetím výroku přiznal zástupci žalobkyně odměnu za zastupování ve výši určené podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za 4 úkony právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení, doplnění žaloby, účast u jednání PK MPSV a účast u soudního jednání dne 21. 2. 2022) po 1 000 Kč podle § 9 odst. 2 a § 7 bodu 3 advokátního tarifu. Dále krajský soud přiznal zástupci žalobkyně paušální náhradu hotových výdajů za uvedené úkony ve výši 1 200 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů

[Zadejte text.]

v celkové výši 5 200 Kč budou zástupci žalobkyně vyplaceny z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

17. V posledním výroku rozhodl krajský soud, že Česká republika právo na náhradu nákladů řízení nemá, protože žalobkyně splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků (viz usnesení o ustanovení zástupce ze dne 15. 10. 2021) a žalovaná byla v řízení úspěšná, protože ani jednomu z účastníků nelze podle § 60 odst. 4 s. ř. s. uložit povinnost k náhradě nákladů řízení placených státem.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 21. února 2022

JUDr. Martin Láníček
samosoudce